

"OBRONA PRAWDY"

**WYPIS Z OKÓLNIKA WYDANEGO
DO ARCHIDIECEZJI KOŁOŃSKIEJ**

KRAKÓW 2015

www.ultramontes.pl

Wypis z Okólnika wydanego do Archidiecezji Kolońskiej

"OBRONA PRAWDY"

(1845 r.)

Czuwajcie, stójcie w wierze, mężnie sobie poczynajcie kochani Diecezjanie! – Odrodzeni przez chrzest Bogu na łonie Kościoła naszego świętego, i przezeń do poznania prawdy i światła Ewangelii doprowadzeni, staliście się wyznawcami wiary, którą tenże Kościół święty z wszelkich prześladowań i doświadczeń ocalił: abyście i wy doświadczanymi w niej będąc jako dzieci wojującego Kościoła z nim i przezeń w świętym boju nie upadli. Bądźcież przeto stałymi i zachowujcie podania, których Was Kościół święty nauczył. Staczajcie w nim dzielny bój, i z nim wyznawajcie wiarę waszą, przed całym światem. – Lubo znajdują się pomiędzy Wami tacy, którzy by Was na bezdroża i manowce wprowadzić chcieli, nie dajcie się ustraszyć ani przywieść do przyjęcia innej Ewangelii, – bo jej nie masz. I któżby nam mógł dać tak obfite błogosławieństwo, jakie nasz Kościół święty na nas zlewa? i cóż takiego mogłoby nam być podane, czego byśmy jeszcze w Kościele naszym nie posiadali? Kościół nasz katolicki nie jest dowolnie wymyślonym dziełem ludzkim, ani też żadnym ręką ludzką zbudowanym gmachem, ale raczej boską przez Zbawiciela samego dla doskonalenia świętych wzniesioną budową, której węgielnym kamieniem jest Chrystus Pan, a fundamentem Apostołowie Jego i Prorocy. Kościół nasz katolicki jest bezpośrednim dziełem Boga. Z Jego ust przejął Kościół wszelką prawdę swej wiary, i z rąk Jego Boskich otrzymał skarb miłosierdzia w sakramentach świętych. On to postanowił go nauczycielem i łask swych szafarzem; a przeto, nadał mu nauczycieli i pasterzy, abyśmy za ich przewodnictwem wszyscy do jedności wiary doprowadzeni zostali, a nie jakby dzieci, na kształt bałwanów morskich powiewem jakiegokolwiek nauki, którą niegodziwość i obłuda ludzka ku uwikłaniu nas w swe sidła wymyśla, miotani byli. W jednej wierze i w jednym chrzcie miał być jeden pasterz i jedna owczarnia; dlatego też między tymi, których Chrystus na przewodników swego Kościoła powołał, jednego – Szymona syna Janowego, który Go bardziej od innych umiłował, najwyższym pasterzem swych baranków i owieczek postanowił; jemu klucze królestwa niebieskiego oddał, ażeby wszystko, co tenże miał związać lub rozwiązać na ziemi, było związane i rozwiązane w niebie; sam

się modlił za niego, ażeby niezachwiana była jego wiara, a on, nawrócony swych braci utwierdzał; uczynił go opoką, i na niej zbudował swój Kościół aby go bramy piekła nie przemogły. Boskie to dzieło Chrystusa stwierdziły wieki. Jakkolwiek straszne czasów zagrażały mu burze, i swą nieprzyjacielską gwałtownością rozbijały opokę: jej fundament został niewzruszony i Kościół na nim zbudowany niezwyciężony naprzeciw wszelkim bramom piekielnym. Jak jedna wiara i jeden chrzest na zawsze zostały, tak też i w tej jednej owczarni pozostał po wszystkie czasy jeden pasterz najwyższy Piotr, owa skała opoczysta, któremu Jezus Chrystus powierzył był klucze Kościoła swego i dał mu pieczę nad całym światem w jego następcach biskupach rzymskich. W tym odwiecznym mieście zasiadali oni w nieprzerwanym następstwie na stolicy Piotrowej, paśli baranki i owieczki, strzegli drogiego skarbu wiary i żywego źródła świętych sakramentów; wysyłali do wszystkich krajów przez wkładanie rąk uzdolnionych opowiadaczy nauki krzyża. Rzymscy biskupi kierowali okrętem Kościoła po falach upływającego czasu za pomocą działającego przez nich Piotra. On to był ich sternikiem, ich nauczycielem; on sądził przez nich, i przez usta ich przemawiał. On nie przestawał być nigdy ową skałą w Kościele rzymskim. Z tego to Kościoła rzymskiego wypłynęła jedność Chrześcijaństwa; od jego Biskupa, następcy św. Piotra, ciągnął się nieprzerwany łańcuch apostoelskich poświęceń biskupów i kapłanów do wszystkich kościołów ku zjednoczeniu chrześcijańskiej społeczności. Kościół rzymski stał się głową i matką całego chrześcijańskiego świata, wspólnym ogniskiem wiary; z którym dla przemagających jego zaszczytów wszystkie inne jednoczyć się muszą. Kościół rzymski stał się i był przewodzącą w świętym boju doświadczenia i uprawdzenia przez wiarę, której sobie sam nie wynalazł, lecz przejąwszy ją od Pana, takową jako skarb dziedziczny potomności podał; on pozostał szafarzem świętych sakramentów, których sam nie postanowił, tylko ich, jako mu od Chrystusa udzielone były, wiernie strzegł po wszystkie czasy. Kościół rzymski nie przestał być całego chrześcijaństwa podwaliną i skałą opoczystą, która wystawiona na tak częste i straszne burze, zawsze zwycięsko się oparła i przetrwała. Rzymski biskup był zawsze pierwszym apostoelskiego łańcucha ogniem, najwyższym w świątyni kapłanem, nauczycielem wiary, i pasterzem pasterzy. Dlatego też wszystkie katolickie kościoły najodleglej nawet na okręgu ziemi istniejące szanują Kościół rzymski, jak szanują wdzięczne córki swą czcigodną matkę, i połączone są z nim jednym węzłem wiary i chrztu św., jak są złączone członki jednego ciała z jedną wspólną głową; dlatego to szanują wierni Biskupa rzymskiego jako głowę tegoż ciała, jako reprezentanta apostoelskiej

władzy w nauce i poświęceniu, jako najwyższego nauczyciela Kościoła, jako pasterza i wspólnego im wszystkim duchownego Ojca.

Z tym to Kościołem rzymskim i Wy kochani Diecezjanie złączeni jesteście węzłem tejże samej niezmiennej wiary i tych samych siedmiu sakramentów świętych. Kościół rzymski jest równie i waszą wspólną pierwszą matką, a jego Biskup jest zarazem i waszym nauczycielem najwyższym i wspólnym ojcem. Jako członki jednego ciała w połączeniu z jedną głową stanowią jedność, i jak nawzajem głowa dla wszystkich członków jest głową: tak też Kościół rzymski i jego Biskup zostaje w najściślejszym współzyciu z Wami a Wy z nim. Przez Kościół rzymski i z nim, jesteście zjednoczeni w nauce wiary, w sakramentach, w wierze, nadziei i miłości. Przezeń i z nim apostołskimi jesteście, albowiem przezeń tylko otrzymali Wasi pasterze, Wasi biskupi i kapłani apostołskie poświęcenie i moc; przezeń tym samym jesteście i wcieleni i wbudowani w Kościół Jezusa Chrystusa zbudowany na fundamencie Apostołów i na opoce Piotra. Przez tenże Kościół żyjecie w ścisłym społeczeństwie ze wszystkimi szczególnymi kościołami katolickimi na całej ziemi, które były, są i będą; przezeń jedynie jesteście tym czym się mianujecie – przezeń jesteście katolikami – członkami całego Kościoła katolickiego, współuczestnikami wszystkich tych, którzy na całej ziemi w nim i przezeń prowadzeni, walczą i cierpią dla nieba, i współzawodnikami wszystkich tych niezliczonych i świętych, którzy przy błogosławieństwach tegoż Kościoła, po wszystkie czasy i z pomiędzy wszystkich narodów, odbywszy walkę i zniosszy cierpienia ludzkie, przenieśli się do chwały zwycięstwa i uwielbienia. I ten to Kościół przechował powierzony sobie od Chrystusa i Jego Apostołów skarb wiary i źródła świętych sakramentów wiernie jak po wszystkie czasy i dla wszystkich ludów, tak i dla Was. On to poświęconych kapłanów jako nauczycieli i pasterzy do Was wysyła ku obeznaniu Was z prawdą i ku zlewaniu na Was obfitości łask Boskich. On to odrodził Was przez chrzest do królestwa niebieskiego i z synów ciemności wyniósł Was na syny światłości. On to zlał na Was łaski Ducha Świętego, ku oświeceniu i wzmocnieniu w świętej walce. On to, gdyście się zagubili w błędach i grzechach, nawrócił Was i wyjednał Wam u Boga przebaczenie i przebłaganie. On to nakarmił dusze Wasze ciałem i krwią Chrystusa ku żywotowi wiecznemu. On to uświęca swym błogosławieństwem związek Wasz małżeński jako wielki sakrament w Chrystusie. On to na koniec stawia przy Was w ostatniej życia chwili, pociesza i wspiera w tej trudnej walce, prowadząc dusze Wasze przed sąd Najwyższego, a po rozstaniu się błaga Go o miłosierdzie i łaskę. To wszystko wykonywa Kościół nasz katolicki, a

wykonywa to dla Was, jako ukochana matka dla swych dzieci, jako przewodnik w życiu i w śmierci, nigdy nieustający i zawsze dzielny – jako odwieczne kapłaństwo w wiecznym narodzie. Opowiada prawdę a odpięra błędy, zaszczepia i hoduje, buduje i strzeże, oczyszcza i dźwiga, pociesza i wzmacnia, modli się i błogosławi; walczy i cierpi; a po wszystkie czasy niezachwiany, postępuje naprzód przez walki i cierpienia doświadczany do zwycięstwa nad światem mocą wiary. Jako dzieło odkupienia Jezusa Chrystusa największym jest dziełem Boga, tak nasz Kościół katolicki jest najszczytniejszym Jego dziełem na ziemi. On bowiem odkupienie Chrystusowe raz zdziałane urzeczywistnia nieustannie po wszystkie czasy, dopóki wszyscy przez nie i ustaleni w wierze, oczyszczeni z grzechów i uświęceni z walki i cierpienia nie będą wzniesieni do Kościoła tryumfującego. – O jakże wzniosłą jest wiara nasza katolicka, kochani Diecezjanie! jakże pełną jest mocy i łagodności, pociechy i pewności, pełną zbawienia i błogosławieństwa, życia i uszczęśliwienia – drogim skarbem, droższym nad wszystkie skarby ziemskie! My jej się nie wstydzimy, albowiem ona prawdziwie jest mocą Boga, ona cały świat zwycięża. A Kościół nasz święty, jeden, apostołski, powszechny, jakże on wspaniały jest i wielki, jakże bogaty i obfity w łaski i w powierzone mu skarby wiary i sakramentów! – filar prawdy, opoka nieomyślności, nauczyciel wiary, szafarz Boskich tajemnic, przewodnik w świętym boju, niezmaszana oblubienica Pana, świetna i płodna matka świętych! My go się nie zapieramy, albowiem on jest prawdziwie kochającą i wierną matką od kolebki aż do grobu, źródłem zbawienia w doczesności i wieczności. W nim można żyć świątobliwie, w nim umierać spokojnie! Zaiste, nasza wiara jest błogim wyznaniem, a Kościół nasz jest prawdziwym społeczeństwem Boga i Jego świętych. –

A przeto, kochani Diecezjanie, wyznawajcie tę wiarę, wyznawajcie ją sercem i usty, słowami i życiem, umysłem i czynem, albowiem kto sercem wierzy, będzie usprawiedliwion, kto zaś usty wyznaje, będzie zbawion. Okazujcie się więc członkami jedyne go, święte go, apostołskie go, powszechnego Kościoła, okazujcie się wiernymi i nieustraszonymi jego dziećmi, i trzymajcie się niezmiennie jego zbawienne go społeczeństwa. Czuwajcie, stójcie niezachwiani w wierze, mężnymi bądźcie i dzielnymi. Staczajcie z nim razem walkę pomyślną, abyście za jego przewodnictwem i za jego pomocą po odbyciu jej szczęśliwym, odziedziczyli koronę zbawienia. Przez wszystkie wieki przewodniczył Kościół nasz w boju świętym, przewycięzał mężnie wszystkie prześladowania i tysiące swych wiernych z doświadczenia i cierpień przez wiarę do zwycięstwa nad światem doprowadził. – Oto i Was on wzywa, kochani

Diecezjanie do tej samej walki, do podobnego doświadczenia Was, ażeby i pomiędzy Wami jawnymi byli ci, którzy w tym smutnym czasie próby wiernymi się okażą. Jeszcze i teraz nie przestają być rzucane pociski nieprzyjacielskie na Kościół nasz, bo nie może być inaczej; on przecież nie przestaje być prawdziwą oblubienicą Pana; jeszcze i teraz wiara nasza jest zagrożona, ona przecież nie przestaje być prawdą! Mądrość świata nastaje nań, niedowiarstwo nienawidzi i spotwarza go, fałsz go zwalczyć usiłuje, duma nim pogardza, samolubstwo przeciw niemu powstaje, oziębłość go odpycha, zarozumiałość go nie zna, niewiedomośc go kała a namiętność wyszydza i bluźni: a równie jak wiara, tak obronicielka jej, Kościół nasz św. katolicki jest znienawidzony.

Lecz chociaż cierpi, przecież nie upada, bo wie, komu wierzy i trzyma się mocno tego przeświadczenia, że Ten, w którego wierzy, ma moc utrzymania tej wiary aż do końca. Tak więc i wy trzymajcie się mocno tego przekonania, walczcie i cierpcie, bo i wy wiecie, w kogo z Kościołem wierzycie. Chociaż się niektórzy pomiędzy wami znajdują usiłujący was poróżnić i Ewangelię Chrystusa sprzewrótnić, nie dajcie się jednak nikomu zwodzić. Przez osiemnaście przeszło wieków był Pan z swoim Kościołem, jest On z nim i dzisiaj, jak zawsze; o tym bądźcie zapewnieni w żywej ufności. Chociaż wielu przeciw niemu powstaje i rozmaitym podstępem i zdradą jego wiarę podkopuje, nie trwóźcie się, on zachowuje jeszcze zawsze całą moc boską nieskazitelnej wiary ku zwyciężeniu świata. A chociaż byście ich też widzieli przemagających nad Kościołem i wzruszających opoką jego, nie lękajcie się. Opoka stoi mocno a Kościół na niej niewzruszony, i nigdy bramy piekielne go nie przemogą. I chociaż słyszycie jak wiatry huczą, i widzicie jak bałwany biją na łódź Kościoła bądźcie spokojnymi, Pan jest w tej łodzi i nie zasypia chociażby się zdawać mogło, że gwałtowność burzy tę łódź chce roztrzaskać, Pan nie śpi, On nakaże wiatrom i bałwanom uspokojenie gdy Mu się spodoba a chociaż On im w ich niedoleżnym gniewie szaleć pozwala, jest to Jego rozporządzenie, że i to dopuszcza, co przeciw Kościołowi się oburza. Wszystko jednakowoż na tym się skończy że Jego Boskie zamiary będą zniszczone, aby nam przez to Jego potęga i wielkość w tym większym świetle się okazała. On to dopuszcza, by Jego wiarę i Kościół zaczepiano, aby na nowo Jego moc Boska się zjawiała i aby jak przeszłe tak i terażniejsze pokolenie poznało, że Pan sam go na opoce strzeże i wszelka moc piekielna nic przeciw niemu nie dokaże. On dozwala swój walczący Kościół i was z nim doświadczać, abyście i wy w nim i z nim się ostojeli. Z doświadczenia tylko ustali się umocnienie, tylko walka prowadzi do zwycięstwa, a zwycięstwo samo zyskuje koronę.

Tę tedy koronę osiągnijcie w Kościele i z Kościołem św., kochani Diecezjanie; walczcie z nim w walce pomyślnej, aby wasze doświadczenie się też okazało. Przywdziczcie zbroję boską, abyście w dniu próby odpór dać i we wszystkim niewzruszonymi okazać się mogli; ponieważ mamy walkę nie tylko przeciw ciału i krwi lecz i przeciw potęgom i władzom, które teraz tak czynne są w synach niedowiarstwa. Dlatego stójcie niezachwiani w wierze, opasawszy biodra wasze prawdą i przyobleczeni pancerzem sprawiedliwości, przygotowani do walki za Ewangelię pokoju. Pochwyćcie tarczę wiary, od której wszelkie pociski ogniste się odbijają, przybierzcie przyłbicę zbawienia i miecz ducha, słowa Boga w Jego Kościele. – Kościół św. was wzywa do zbrojnych szyków, i chociaż z prorokiem nie przestaje wołać, to wznosi jeszcze szczególnie w tych nadchodzących dniach swój głos i woła na swych wiernych. Ten czas święty, czas czterdziestodniowego postu, zbliża się znowu, a z nim powracają owe Bogu poświęcone dni poznania siebie i umartwienia ciała, rozmyślenia i modlitwy, pokuty i poprawy, odnowionej wiary, powiększonej nadziei i miłości. Kościół woła – więc uważajcie na jego głos i ciśnijcie się pod jego chorągiew. Czuwajcie, stójcie niewzruszeni, i walczcie mężnie z podwojoną gorliwością. Ogłaszają w tych dniach kapłani z ambon wiarę katolicką, która się po wszystkie czasy w swej czystości i nieskazitelności zachowała, zbliżajcie się więc, zbliżajcie i uważajcie z ponowioną gotowością owe prawdy wzniosłe, które Pan nieomyślnej opiece Kościoła powierzył. Z powiększoną troskliwością pasterską otwierają kapłani źródło łaski Kościołowi powierzonych, podawają wam w sakramentach pokuty i ołtarza, skarby miłosierdzia Boskiego, zbliżajcie się i czerpajcie z nich życie wieczne! Wy bojaźliwi i małej wiary, którzy się obawiacie o Kościół i jego wiarę katolicką i troskliwymi jesteście, aby się nie zachwiały i nie podupadły przy prześladowaniach i potwarzach tego czasu nieprzyjawnego, chodźcie i czerpajcie sobie męstwo i pocieszenie w jego nadziei w Bogu, w jego radości wśród takiej walki, i uczcie się od niego, że jego wiara wyższą jest nad wszelkie prześladowania i oszczerstwa, że on sam, na opoce zbudowany, niewzruszony stoi przeciw wszelkim siłom piekła. Wy oziębli i wahający się, którzy uszu waszych nadstawiacie zwodniczym słowom i powątpiewaniom próżnej mądrości światowej, która tylko niweczyć jest w stanie, ale w zbudowaniu niedołączną jest, wy co nadstawiacie ucha nauczycielom podniecającym zmysłowość, zbliżcie się i uczcie od Kościoła, który swe nauki i sakramenty bezpośrednio od Pana otrzymał, prawdziwej mądrości, nauki zbawienia, światła świecącego w ciemnościach i drogi prowadzącej do prawdy i do życia, i nabierzcie otuchy i stałości przy tych

podaniach, których on was nauczył, abyście przetrwali w wierze. Wy zaś mocni i wierni, którzy swej wierze katolickiej i swemu Kościołowi z prawdziwym sercem oddani jesteście, sercem i usty go wyznawacie, chodźcie i wy, chodźcie i nabierzcie nowej radości i wesela, walczyć i cierpieć z nim, nabierzcie sobie podwyższonej otuchy uwieńczającej i pomnożonej pewności, że Pan w swoim Kościele jest, że on na opoce stoi niezwyciężony aż do końca świata. Pójdźcie, pójdźcie wszyscy, którzy przez jeden chrzest, w jednej wierze do jednego ciała Kościoła katolickiego wcieleni jesteście, pójdźcie i osiągnijcie w nim odpuszczenie grzechów i zbawienie, oświecenie i wywyższenie, stałość i siłę, pocieszenie i otuchę do walki i zwycięstwa, do bogobojnego życia i do szczęśliwej śmierci w wierze, nadziei i miłości. Wyznawajcie szczerze i otwarcie ten jeden święty apostołsko-katolicki Kościół, trzymajcie się stale i niewzruszenie owej opoki, na której Pan go zbudował, i wyznawajcie bez bojaźni i zachwiania się wszelkiego jego świętą wiarę słowy i postępowaniem, umysłem i czynem; czuwajcie i postępujcie mężnie i bądźcie silnymi, okażcie waszą wiarę żywą przez uczynki wiary i owoce ducha; przez miłość, radość, pokój, cierpliwość, wesołość, dobroć, nieskwapliwość, łagodność, uprzejmość, wstrzeźliwość i czystość. Te owoce przynóście i okazujcie jako prawdziwi wyznawcy naszej wiary katolickiej i naszego Kościoła św., jako prawi katolicy w wierności i ścisłym poddaniu się Bogu, w wierności i stałym przywiązaniu do waszej wiary, do waszego Kościoła katolickiego; w wierności i poszanowaniu ku monarsze dla szczęścia swego ludu postanowionemu, w wierności i poświęceniu się dla ojczyzny, w wierności i posłuszeństwie dla postanowionej władzy, w wierności i poddaństwie ku prawom, w życzliwości, pokoju i miłości ku wszystkim ludziom. A tak oddając cesarzowi, co jest cesarskiego, a Bogu, co Boskiego bądźmy katolikami, kochani Diecezjanie, katolikami też pozostajmy, po katolicku żyjmy i po katolicku umierajmy, a do tego niech nam pomaga Bóg łaską św. swoją. Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus! na wieki! Amen.

"Obrona prawdy". Pismo miesięczne religii i literaturze poświęcone. Zeszyt II. Miesiąc Luty 1845. W Poznaniu. WYDAWCA W. STEFAŃSKI. (Red. Ks. Ludwik Urbanowicz), ss. 30-39. (1)

(Pisownię i słownictwo nieznacznie uwspółcześniono).

Przypisy:

(1) Por. 1) Św. Pius V, Papież, [*Katechizm Rzymski według uchwały świętego Soboru Trydenckiego.*](#)

- 2) Św. Robert kard. Bellarmin SI, a) [Katechizm mniejszy czyli Nauka Chrześcijańska krótko zebrana.](#) b) [Wykład nauki chrześcijańskiej \(katechizm większy\).](#)
- 3) Ks. Kazimierz Naskręcki, a) [Credo. Krótkie nauki o prawdach wiary katolickiej.](#) b) [Dekalog. Krótkie nauki o przykazaniach.](#) c) [Życie nadprzyrodzone. Krótkie nauki o Sakramentach świętych i modlitwie.](#) d) [Liturgika, czyli wykład obrzędów kościelnych w krótkim zarysie.](#)
- 4) Ks. Kazimierz Bisztyga SI, a) [Kościół katolicki.](#) b) [Trzymaj się wiary katolickiej.](#)
- 5) Ks. Leonard Goffine, [Nauka o konieczności wiary chrześcijańsko-katolickiej.](#)
- 6) Ks. J. B. Delert, [Teologia dla użytku wiernych pragnących gruntowniejszej nauki w rzeczach zbawienia. Tom I. Teologia dogmatyczna. Tom II. Teologia moralna i liturgika.](#)
- 7) O. Tilmann Pesch SI, [Chrześcijańska filozofia życia.](#)
- 8) Św. Piotr z Alkantary, [Pokój duszy.](#)
- 9) O. Jan Jakub Scheffmacher SI, [Katechizm polemiczny czyli Wykład nauk wiary chrześcijańskiej przez zwolenników Lutra, Kalwina i innych z nimi spokrewnionych, zaprzeczanych lub przekształconych.](#)
- 10) Bp Maciej Eberhard, [Bramy piekielne nie przemogą.](#)
- 11) Bp Józef Sebastian Pelczar, [List pasterski na Wielki Post. O obowiązkach katolików w naszych czasach i o potrzebie organizacji katolickiej.](#)
- 12) Bp Michał Nowodworski, a) [Liberalizm.](#) b) [Wiara i rozum.](#)
- 13) Abp Antoni Julian Nowowiejski, Biskup Płocki, [O liberalizmie, czyli fałszywej wolności.](#)
- 14) Kard. Jan Puzyna, Książe Biskup Krakowski, a) [List pasterski o godności i powołaniu rodziny chrześcijańskiej.](#) b) [Jakie są dzisiejsze zadania katolicyzmu w Polsce.](#) c) [List pasterski z okazji zakończenia stulecia.](#)
- 15) List pasterski Najdostojniejszego Episkopatu Polski, [O ducha chrześcijańskiego w Polsce.](#)
- 16) O. Paweł Segneri SI, [Kazania wielkopostne.](#)

(Przyp. od red *Ultra montes*).

([HTM](#))

© *Ultra montes* (www.ultramontes.pl)

Cracovia MMXV, Kraków 2015